

Rondetafelgesprek 24 juni 2026

Herziening van de Kaderrichtlijn Water (KRW)

Position Paper **Interprovinciaal Overleg**

Schoon water is van levensbelang voor mens, dier en natuur. Er is de afgelopen jaren veel werk verzet en met resultaat, want we voldoen al aan meer dan 80% van de normen. Maar we zijn er nog niet. Het vraagt om een stevige inzet vanuit alle partijen om te blijven werken aan het behalen van de KRW-doelen. De grootste uitdaging hierin zijn meststoffen, chemische stoffen en gewasbeschermingsmiddelen. In het licht van de voorgenomen herziening van de Kaderrichtlijn Water door de Europese Commissie rond het delven van kritische grondstoffen geven provincies graag een aantal punten mee aan uw Kamer.

Voorkom afwenteling

Daar waar Nederland zelf geen kritische grondstoffen delft, zijn wij uiteindelijk wel de ontvangende partij van vervuiling vanuit buurlanden. Bij het delven van grondstoffen wordt in veel gevallen veel water gebruikt dat vervuild raakt. Voorkomen moet worden dat het water ongezuiverd in het watersysteem terecht komt. Dit gebeurt onder andere bij het delven van lithium, waarvan nu al de gevolgen worden geconstateerd. Die afwenteling moet voorkomen worden. De huidige afstemming met buurlanden over de KRW loopt, maar leidt nog niet tot voldoende oplossing voor afwenteling op Nederland. Een versoepeling van de KRW zorgt voor grotere afstemmingsproblemen. Zeker gezien de aanscherpingen en nieuwe set stoffen, waarvoor normen meekomen met de herziening van de KRW.

De KRW is erop gericht om vervuiling bij de bron aan te pakken en daarmee onder andere de chemische druk te verminderen. Met deze mogelijke herziening van de KRW bied je als het ware ruimte aan nieuwe vervuulende bronnen. Dit kan leiden tot een tijdelijke/blijvende achteruitgang of als rem op een verbetering van de waterkwaliteit. Terwijl we nu al moeite moeten doen om aan de huidige milieukwaliteitsnormen uit de KRW te voldoen. Daarnaast biedt de huidige KRW, mede door de recente wijziging van de KRW, de Richtlijn Prioritaire Stoffen (RPS) en de Grondwaterrichtlijn (GWR), die in het voorjaar van 2026 door Europa is afgerond en voor eind 2027 in Nederland moet zijn geïmplementeerd, voldoende flexibiliteit voor activiteiten ook vanuit de mijnbouwsector. Daarmee is een nieuwe herziening van de KRW niet nodig.

Daarnaast vragen de provincies aandacht voor PFAS en gewasbeschermingsmiddelen. Zoals we in ons [position paper](#) van april 2026 hebben aangegeven is de PFAS-vervuiling in Nederland omvangrijk en vormt dit een groeiend probleem voor zowel mens als milieu. Uit onderzoek naar bodem en grondwater blijkt dat PFAS op veel plekken voorkomt. Dat geldt ook voor verschillende stoffen uit gewasbeschermingsmiddelen, die de vastgestelde normen voor de waterkwaliteit nog overschrijden. Daardoor zijn er aanvullende maatregelen noodzakelijk om de KRWdoelen voor zowel oppervlaktewater als grondwater te halen en voor de kwaliteit van ons drinkwater. Als je de vervuiling bij de bron wilt aanpakken, dan is het noodzakelijk dat het Rijk pleit voor een Europees PFAS-verbod en ook het toelatingsbeleid van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) aanpast aan de vereisten van de KRW. Anders is het dweilen met de kraan open.

Wat vragen provincies van het Rijk:

- **Zich in internationaal overleg te blijven inzetten om te borgen dat onze buurlanden voldoen aan de kwaliteitseisen van de KRW, zoals die in grenswateren in Nederland gelden, om afwenteling van**

waterkwaliteitsproblemen naar Nederland of verdere bovenstroomse opvulling van de milieugebruiksruimte te voorkomen.

- **Het toelatingsbeleid van het Ctgb voor gewasbeschermingsmiddelen aan te passen aan de vereisten van de KRW.**
- **In Brussel te blijven aandringen op een zo snel en volledig mogelijk Europees PFASrestrictievoorstel.**
- **Te investeren in onderzoek naar alternatieven, in kennisontwikkeling voor een uniforme VTHaanpak bij lozingen op en in (riool)water en in onderzoek naar PFAS-vrije gewasbeschermingsmiddelen;**

Integrale aanpak en voldoende financiering voor realisatie maatregelen

We zijn blij met de inzet van het Rijk om via de Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof tot integraal rijksbeleid te komen. Daarmee krijgen ook het 8^e Nitraat Actieprogramma (NAP) en het convenant Gewasbeschermingsmiddelen vanuit de Rijksverantwoordelijkheid een nadere invulling gericht op de verbetering van de waterkwaliteit. Maatregelen op het gebied van nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen en industriestoffen zijn de wettelijke verantwoordelijkheid van het Rijk. We juichen het daarom toe dat het Rijk dit nu actief oppakt en vragen aandacht voor tijdige en voldoende financiering van de plannen. Generiek beleid zorgt voor een gelijk speelveld en helderheid/handelingsperspectief bij de partijen die hiermee in de verschillende gebieden aan de slag gaan. De doorvertaling van die kaders en normen is maatwerk, die je met lokale kennis en omstandigheden in het gebied vorm kan geven. Het is de snelste en efficiëntste weg naar resultaat voor de waterkwaliteit.

De trajecten die hierboven genoemd worden, zijn van groot belang voor de kwaliteit van ons (drink)water, maar lopen niet gelijktijdig met de deadlines van de KRW. Dat heeft als consequentie dat het niet mogelijk is om op tijd (conform de deadlines van het Spoorboekje KRW 2026) een complete verantwoording over doelbereik 2027 van Stroomgebiedsbeheerplan (SGBP3) en een goed geborgd pakket aan maatregelpakket voor de planperiode 20282033 (SGBP4) vast te leggen. Want het belang van schoon en voldoende water is na 2027 nog even urgent. Zonder tijdige informatie van het Rijk over aanpak, doelbereik en onderbouwing voor ontoereikend doelbereik voor nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen en industriestoffen, kunnen provincies niet de besluiten nemen die nodig zijn voor de regionale KRW-wateren.

Wat vragen provincies van het Rijk:

- **Snelle helderheid over de bijdrage van Rijksbeleid aan de KRW. Dit is nodig om met alle overheidslagen te komen tot een sluitend pakket aan verantwoording en maatregelen om de KRWdoelen te halen. Alleen dan is het voor de partijen in de regio mogelijk om met hun inzet een echte bijdrage te leveren.**
- **Om tijdige en voldoende Rijksfinanciering voor niet alleen de uitvoering van de maatregelen, maar ook om de impact van maatregelen waar nodig te compenseren of te mitigeren. Aangezien de verwachting is dat de benodigde maatregelen nu waarschijnlijk omvangrijker en ingrijpender zijn om doelbereik te realiseren.**

Kennis en Capaciteit

Alle partijen hebben een stevig commitment om de afgesproken maatregelen uit te voeren, grotendeels vóór eind 2027. Zo versterken provincies de eigen inzet en toezichthoudende rol richting waterschappen en gemeenten. Dat doen provincies onder andere met regionale impulsprogramma's om de uitvoering van de gemaakte afspraken te versnellen en aanvullende waterkwaliteitswinst te realiseren. Ook nemen zij regie op de actualisering van vergunningen waar het de indirecte lozingen betreft. Dit om kennis te delen en bewustwording te creëren, zodat

ieder vanuit de eigen bevoegdheid hier actie op kan ondernemen. Het zou goed zijn als gemeenten daarbij ondersteuning krijgen van het Rijk om hen met raad, daad en middelen te helpen bij het wegwerken van achterstanden.

Het vraagt een gigantische inspanning om al deze maatregelen te realiseren, waarbij kennis en capaciteit niet altijd en zeker niet direct beschikbaar zijn. Zoals eerder al benoemd zijn rijksbeleid en regie hierbij van belang om een versnipperd beleidslandschap te voorkomen en een effectieve en proportionele inzet vanuit decentrale overheden mogelijk te maken. Dat helpt ook om het vergunning-, toezicht- en handhavingstraject 'KRW-proof' te krijgen. Daarmee is de inzet van overheden rond directe en indirecte lozingen ook uitlegbaar naar de betrokkenen in de samenleving.

Wat vragen provincies van het Rijk:

○ Rijksbeleid met kaders en normen en regie voor een overkoepelende aanpak van VTH-trajecten.